El "míssil" català

Josep Belmonte ho tenia molt clar: havia inventat una arma que ajudaria la República a guanyar la guerra. Però incomprensiblement quasi ningú no li feia cas. Per això va dirigir-se directament al president de la Generalitat de Catalunya, Lluís Companys, per presentar-li la versió definitiva el seu "torpedo aeri".

L'informe diu que ja ha fet "nombroses proves i assaigs" i "innombrables estudis i observacions" abans de tenir-lo a punt. I el resultat és un projectil d'uns 90 centímetres, amb espai per dipositar-hi "una bomba de 2 quilos de pes aproximat, procedent de fundició, amb talls de pinya per facilitar l'explosió i convertir-los en projectils". L'aparell per llançar-lo disposava d'un llum que feia d'apuntador i guia. Un cop ajustada la direcció al blanc, el coet s'encenia amb metxa, i al cap de pocs segons el foc penetrava al tub on hi havia els gasos que s'inflamaven i feien lliscar el projectil "per damunt les guies de l'aparell amb suavitat i sense la més mínima trepidació, adquirint instantàniament la velocitat de 700 quilòmetres hora, que no abandona fins a arribar al seu destí". El coet s'enlairava fins a quedar-se sense combustible, moment en què queia "en la mateixa direcció per inèrcia". Belmonte volia assegurar el tret, per això explicava que la bomba explota quan impacta amb l'objectiu, i que, si no ho fa, hi ha una metxa que s'encén i no perdona, i "desapareix el percentatge de projectils que resten sense explotar".

Belmonte assegurava que el seu invent era ideal contra els atacs aeris, i que podia rebentar objectius situats fins a 4.000 metres d'altura. A més, lloava la senzillesa del transport i la utilització, per la qual cosa el feien ideal per a "localitats no suficientment protegides contra atacs aeris, per la seva simplicitat d'instal·lació, el seu reduïdíssim cost, la facilitat de la fabricació i el subministrament de projectils". També diu que el torpede pot arribar, en combat, a objectius situats entre 1.200 i 4.000 metres, fet que, com s'encarrega de recordar Belmonte, "supera el morter en alcanç i economia, en el cost del projectil i aparell de llançament". A més, "està fora de l'abast de metralladora i fuselleria". El projectil també podia contenir "líquid inflamable", i Belmonte fins hi veia un futur com a "torpede marí" o arribant a objectius situats a 10 quilòmetres, com reconeixia l'inventor, contenint l'emoció: "La llista d'idees i aplicacions que sobre aquest aparell se m'han ocorregut voregen els límits de la fantasia."

Pals a les rodes. Belmonte estava segur que amb el seu esforç ajudava "també així a l'obtenció de la victòria". I és per això que no entenia "els petits i grans inconvenients amb què tropesso, de caràcter oficial alguns, si bé completament inexplicables". En l'informe assegura que feia tres mesos que tenia resolts els problemes de punteria i fabricació i és per això que no s'explica "que l'aparell no està ja en via d'utilització militar". Com a solució demana un representant de Companys, "de tota confiança", per assistir a les proves oficials del giny "i que definitivament es decideixi la utilitat d'aquesta arma".

Amb tot, avança una hipòtesi sobre el fet que el torpede administrativament estigui encallat: "Crec jo que, pel fet d'ésser Cabo de Seguretat conductor, nomenat fa poc, no es té suficient confiança en el meu aparell, ni es dóna suficient importància a les meves demandes relacionades amb el mateix". Belmonte, de fet, assenyala el comissari general d'Ordre Públic, Félix Carreras, com a entorpidor, ja que no vol pagar un permís al seu germà (que també era conductor) perquè deixi la feina i l'ajudi en l'invent. Per contra té bones paraules per a Eugeni Vallejo, cap de la secció de metal·lúrgia de la Comissió d'Indústries de Guerra, "del qual, a part de la seva ideologia política [CNT], no dec sinó expressar el meu agraïment per l'apoi que m'ha prestat".

Després de les recomanacions ve el currículum: "A part d'haver format part dels guàrdies que el 19 de juliol sostingueren les forces faccioses al passeig de Gràcia i a la Diagonal, des del 23 d'agost i fins al desembre del 1936, vaig estar al front d'Enginyers, Fortificacions i Obres, organitzant en tot el front la secció de Transport." I també l'abnegació per la causa: "En ser militaritzat el cos per primers d'any, em corresponia ésser oficial, càrrec que no vaig acceptar per dedicar-me de ple al TORPEDO, treball en el qual tenia i tinc encara la certesa que col·laboro amb més intensitat per la causa de la Llibertat."

Belmonte acaba la introducció amb una petició d'ajuda "moral, i material fins on sigui possible", perquè ell ja hi posa l'esforç humà: "En aquests moments tot home català i de bona voluntat no deu sinó entregar-se incansablement al seu deure i jo ho faig en la confiança de poder ésser d'utilitat en la causa [...]. Visca Catalunya! Visca la República!"

ARXIU MONTSERRAT TARRADELLAS I MACIÀ